

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/70/2016
Identifikačné číslo spisu:	5113221584
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5113221584.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Q., bývajúceho v F., zastúpeného Advokátskou kanceláriou VARMUS s. r. o., proti žalovanej Z., bývajúcej v K. o zaplatenie 3 477,38 eur, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 13 Ro 198/2013, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 19. mája 2015 sp. zn. 10 Co 822/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina uznesením z 29. mája 2014 č. k. 13 Ro 198/2013-52 zamietol žiadosť žalovanej o predĺženie lehoty na podanie odporu proti platobnému rozkazu. V druhom výroku zamietol žiadosť žalovanej o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odporu proti platobnému rozkazu. Svoje rozhodnutie odôvodnil po právnej stránke s poukazom na § 55, § 58 ods. 1, § 119 ods. 3, § 172 ods. 1 veta druhá O. s. p.

2. Krajský súd v Žiline uznesením z 19. mája 2015 č. k. 10 Co 822/2014 prvým výrokom potvrdil uznesenie okresného súdu vo výroku o zamietnutí žiadosti žalovanej o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odporu proti platobnému rozkazu vyslovil, že vo výroku o zamietnutí žiadosti žalovanej o predĺženie lehoty na podanie odporu proti platobnému rozkazu, odvolaním nenapadnutom, zostalo uznesenie okresného súdu nedotknuté. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Odvolací súd uviedol, že stotožňujúc sa s okresným súdom žalovaná celkovo nepreukázala, že nepriaznivý zdravotný stav (v súvislosti s ktorým bola uznaná počnúc 25.11.2013 za práceneschopnú) jej bránil niektorým z možných spôsobov podať odpor proti platobnému rozkazu v zákonom stanovenej lehote, t. j. do 28.11.2013. O trovách odvolacieho konania rozhodol v zmysle § 224 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O. s. p.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala 27. augusta 2015 dovolanie žalovaná (ďalej aj ako „dovolatelka“). Žiadala rozhodnutia oboch súdov nižšieho stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie

na ďalšie konanie. Súčasne žiadala odložiť vykonateľnosť uvedeného rozhodnutia. Dovolanie odôvodnila § 237 ods. 1 písm. f/ v spojení s § 241 ods. 2 O. s. p. Podľa názoru dovolateľky jej bola odňatá možnosť pred súdom konať tým, že v čase plynutia zákonnej lehoty na podanie odporu proti platobnému rozkazu bola závažne chorá (práceschopná) a ako osoba v hmotnej núdzi nemala prístup ku konzultáciám Centra právnej pomoci. Tak jej nebolo objektívne umožnené podať včas odpor a brániť sa pred nárokmi žalobcu. Dodala, že ide o formalistické a nesprávne vnímanie situácie, keďže sa svojpomocne neodvážila spísať odpor s odôvodnením vo veci samej počas trvania zákonom stanovenej lehoty.

4. Žalobca sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z. z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) vychádzajúc z vyššie uvedeného po zistení, že dovolanie podala strana sporu (žalovaná), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. V danom prípade bolo dovolanie podané 27. augusta 2015. Vychádzajúc z uvedených ustanovení § 470 CSP, s prihliadnutím na základné princípy CSP obsiahnuté v jeho čl. 2 ods. 1, 2 a čl. 3 ods. 1, Najvyšší súd Slovenskej republiky posudzoval podmienky prípustnosti dovolania podľa právneho stavu účinného ku dňu podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

8. Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťa. Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O. s. p. a proti uzneseniu § 239 O. s. p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O. s. p. V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie, dovolanie ale nesmeruje proti uzneseniu so znakmi niektorého z uznesení uvedených § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. Dovolanie žalovanej teda v zmysle § 239 O. s. p. nevyvolalo účinky, ktoré by podľa právneho stavu ku dňu podania dovolania umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

9. Dovolanie žalovanej by bolo prípustné iba vtedy, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O. s. p. Žalovaná procesné nedostatky konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/, c/ až e/ a g/ O. s. p. nenamietala a chyby tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

10. Z obsahu dovolania žalovanej je zrejmé, že prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. vyvodzuje z toho, že súdy nesprávne posúdili návrh na odpustenie zmeškania lehoty na vyčíslenie trov právneho zastúpenia, keď chorobu jej právnej zástupkyne nepovažovali za ospravedlniteľný dôvod. Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumel procesne nesprávny postup súdu znemožňujúci účastníkovi konania realizáciu jeho procesných oprávnení [v zmysle § 18 O. s. p. mali účastníci rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O. s. p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O. s. p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O. s. p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O. s. p.)]. O takýto prípad v prejednávanej veci nejde.

11. Účastníci občianskeho súdneho konania robia úkony akoukoľvek formou, pokiaľ zákon pre niektoré

úkony nepredpisuje určitú formu (§ 41 ods. 1 O. s. p.). Robia ich spravidla v čase podľa svojho uváženia. V niektorých prípadoch ale vyplýva čas, kedy treba úkon urobiť, z lehoty určenej zákonom (viď napr. § 204 ods. 1 O. s. p.). Účastník konania sa môže dostať do situácie, že z určitého dôvodu (ním zavineného alebo aj nezavineného) zmešká urobenie úkonu v takej zákonom stanovenej lehote, pri nedodržaní ktorej už úkon nemôže s úspechom urobiť.

12. V zmysle § 58 ods. 1 O. s. p. súd odpustí zmeškanie takejto lehoty, ak ju účastník alebo jeho zástupca zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu a bol preto vylúčený z úkonu, ktorý mu patrí. Návrh treba podať do pätnástich dní po odpadnutí prekážky a treba s ním spojiť i zmeškaný úkon. Zákon v tomto ustanovení umožňuje súdu odpustiť zmeškanie lehoty určenej na urobenie procesného úkonu pod podmienkou, že 1. odpustenie zákon nevyklúčuje (viď napr. § 240 ods. 2 O. s. p.), 2. dôvod zmeškania je ospravedlniteľný, 3. dôvod zmeškania lehoty mal za následok vylúčenie z úkonu, 4. ten, kto zmeškal lehotu, podal návrh na odpustenie jej zmeškania do 15 dní po odpadnutí prekážky, 5. v lehote 15 dní po odpadnutí prekážky bol urobený aj zmeškaný úkon. Uvedené podmienky sú stanovené kumulatívne; ak nie je splnená čo i len jedna z nich, nemožno žiadosti vyhovieť. Zákon nekonkretizuje, čo sa považuje za ospravedlniteľný dôvod na odpustenie zmeškania lehoty. Ospravedlniteľné dôvody zmeškania môžu byť rozmanité, napr. živelná pohroma, nehoda, úraz, závažné rodinné komplikácie, alebo náhle ochorenie, vždy však pod podmienkou, že ich dôsledkom bolo vylúčenie možnosti urobiť úkon. Zákon za relevantný označuje ospravedlniteľný dôvod buď na strane účastníka konania, alebo na strane jeho zástupcu (i keď sa určitá okolnosť týka tretej osoby, za dôvod zmeškania môže byť považovaná len ak determinuje možnosti účastníka alebo jeho zástupcu). V praxi sa výnimočne môže stať, že tento dôvod bude daný u oboch; pokiaľ sa však dôvod zmeškania lehoty tvrdí zároveň u oboch, treba starostlivo odlišovať prípady zmeškania lehoty z ospravedlniteľného dôvodu od prípadov, kedy k nevykonaniu úkonu v stanovenej lehote došlo [hoci aj pod tlakom individuálnych okolností doliehajúcich (v rovnakom čase) nezávisle na účastníka a jeho zástupcu] len v dôsledku chybného organizovania a výkonu zastupovania. Prekážka nemusí trvať po celú lehotu (môže nastať aj na jej konci). Určitá skutková okolnosť však môže byť ospravedlniteľným dôvodom v zmysle § 58 ods. 1 O. s. p. len vtedy, pokiaľ medzi ňou a zmeškaním lehoty je príčinná súvislosť. Na jej preukázanie treba doložiť, že k zmeškaniu došlo len v dôsledku tejto okolnosti, a že nebyť tejto prekážky, nedošlo by k zmeškaniu lehoty. Ospravedlniteľnosť dôvodu zmeškania sa vždy posudzuje podľa okolností konkrétneho prípadu. O tom, či sú splnené uvedené podmienky, rozhoduje súd na základe preukázaných skutkových okolností.

13. Ako už Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol v rozhodnutí sp. zn. 2 Cdo 50/2002, ktoré bolo uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003, súd neodníma účastníkovi konania možnosť konať pred súdom tým, že zamietne jeho návrh na odpustenie zmeškania lehoty (§ 58 ods. 1 O. s. p.), keď neuzná ním tvrdený dôvod za ospravedlniteľný. K rovnakému názoru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí v sp. zn. 3 Cdo 232/2005 a 5 Cdo 288/2009. Najvyšší súd Slovenskej republiky v oboch označených rozhodnutiach (a tiež v prejednávanej veci) vychádzal z toho, že ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom výslovne do súvislosti s faktickou procesnou činnosťou súdu, nie však s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením veci súdom (aplikáciou hmotnoprávneho alebo procesného predpisu na zistený skutkový stav) sa vo všeobecnosti neodníma účastníkovi možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle citovaného ustanovenia. To platí aj v prípade posúdenia opodstatnenosti návrhu na odpustenie zmeškania lehoty. Aj tu ide o právne posúdenie zisteného skutkového stavu, ktorého prípadná nesprávnosť zakladá nedostatok podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., nie však pochybenie podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Treba zdôrazniť, že nesprávne právne posúdenie je síce relevantným dovolacím dôvodom (v tom zmysle, že ním možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie), samo osebe ale nezakladá prípustnosť dovolania (nie je vadou v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p.).

14. Keďže súd prvej inštancie neodňal žalovanej možnosť konať pred súdom tým, že zamietol jej návrh na odpustenie zmeškania lehoty, keď neuznal ňou tvrdený dôvod za ospravedlniteľný (a odvolací súd jej túto možnosť neodňal potvrdením prvostupňového uznesenia), dospel dovolací súd k záveru, že žalovaná neopodstatnene namieta, že v predmetnom konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods.

l písm. f/ O. s. p.

15. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalovanej nebolo možné vyvodiť z ustanovenia § 239 O. s. p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol.

16. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd v zmysle § 451 ods. 3 veta druhá CSP neodôvodňuje. O výške náhrady trov konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.